

Carles Marín i Lladó

PREGÓ DE
SETMANA SANTA

Felanitx, 2007

A la Comissió de Sant Antoni,
amb tot l'efecte
se us mereixen.

amb

ajuntament
de felanitx

Carles Marín i Lladó

pronuncià aquest Pregó

de Setmana Santa,

en el Convent de Sant Agustí

de Felanitx,

el divendres de Passió,

dia 30 de març de 2007

JESÚS, AMB TOTES LES LLETRES

Carles Marín i Lladó

A mon pare, N'Emilio Marín,
per haver ensenyat als seus fills
el valor de l'esforç i de la lluita diària.
Com tantes vegades li he sentit dir:
'Un home és allò que vol esser'.

Benvolguts felanitxers:

És per a mi un honor i un privilegi dirigir-me a tots vosaltres públicament, i a més a més ho faig amb molt de goig, amb aquesta crida¹ de Setmana Santa que els responsables de la Confraria de Sant Agustí m'han encarregat. A tots ells –i ho dic de la forma més humil que conec– moltes gràcies per haver confiat en mi a l'hora de pronunciar aquest enfilall de paraules, amb què obrirem el període possiblement més emblemàtic de la fe cristina que és la Passió: la mort i la resurrecció de Jesucrist, el Fill de Déu. I encara més, me fa una il·lusió molt especial fer-vos arribar aquestes paraules com a saig, perquè enguany, el 2007, es compleixen els cinquanta anys de crides d'aquest Convent de Sant Agustí de Felanitx. De bon de veres, moltes gràcies.

Vull començar el meu parlament dient-vos que centraré les meves paraules en la figura humana, encara que també divina, de Jesús i intentaré, com si es tractàs d'una classe als meus alumnes de la universitat, parlar-vos d'aquest home d'una manera propera i amb un llenguatge planer. Me demanaré per què avui en dia, dos mil set anys després del seu naixement, encara recordam diàriament un personatge com Jesús i el tenim present; però també me demanaré què passaria si avui tornàs, i ves, amb els peus en terra, descalços, com és el món actual. Què diria? Què ens mostraria? Com ho faria? Com s'arreglaria per recompondre aquesta desestructurada societat en què ens ha tocat viure? Com

¹ En els darrers temps, les paraules tradicionals 'crida' i 'saig' han estat desplaçades pels castellanismes 'pregó' i 'pregoner'. Tot i que en l'actualitat el diccionari de l'Institut ja les recull, he volgut rescatar les primeres de l'oblit i tornar-les a posar en circulació.

acostaria la paraula de Déu a una part del jovent que cada vegada sembla que creu menys i que omple bona part de la seva vida amb efectes i afectes efimers que, a mig i a llarg termini, constitueixen una buidor que no els fa feliços i que fa que no trobin el vertader sentit de la vida?

Precisament aquestes paraules van dirigides d'una forma especial a la joventut felanitxera. Els vull acostar la vida i l'obra de Jesús, però també m'agradaria que les meves paraules els servissin per plantejar-se com un home tan senzill –que mai no va arribar a ser cap líder polític, ni cap guerrer victoriós, ni cap filòsof admirat, ni tan sols un dirigent religiós reconegut a la Palestina de la seva època, el seu propi poble²– va fer coses tan meravelloses amb la seva actitud, amb la seva pau interior, amb els seus fets, i no me referesc només als miracles que va fer.

El nom de *Jesús* –que deriva del llatí *Jesus*, el qual prové de la forma grega *Iēsous*, i que en hebreu o arameu, la seva llengua materna, és *Yeixua*– sempre ha estat la forma més general a l'hora d'anomenar el nostre personatge, d'acord amb les fonts històriques que l'han citat al llarg dels segles. Hem de tenir en compte, emperò, que també l'han anomenat 'Jesús de Natzaret', fent referència a la seva població d'origen. Li han posat també el sobrenom de 'Crist', *Khristos*, que significa 'ungit' i que és la traducció grega de *Messies*. I, fins i tot, li diuen 'Jesucrist', forma mixta de 'Jesús, el Crist', que, per tant, vol dir: 'Jesús, el Messies'.

Jesús, el Fill de Déu, va posar les bases del Cristianisme, tal i com han deixat constància els Evangelis escrits pels seus deixebles Marc, Mateu, Lluç i Joan. Però, per què la seva figura i el seu missatge han estat objecte d'un xinxé d'interpretacions, diverses i contradictòries, en el decurs de la

² Cfr. Puig i Tàrrach, Armand: *Jesús, un perfil biogràfic*. Barcelona, Proa, 2004

història, en aquests darrers dos mil anys? Només per citar-ne alguns exemples: Pascal va dir que Jesucrist és “el centre cap on tot tendeix”; Voltaire va considerar-lo “un jueu obscur, sortit de la confusió del poble”; George Sand va esmentar Jesús com “el fill del fuster, pobre, obscur, errant per la terra, que parla a obrers miserables [...] que no tenen doblers, ni pa, ni educació”; Victor Hugo comenta la mort redemptora de Jesús tot dient que “Déu es treu el vel perquè l’home el pugui veure”, i que, en la creu, “sota un Déu ple de sang, l’esgarripança del llinatge humà medita”³.

Sigui com sigui, Jesucrist no ha deixat indiferent ningú des que va venir en aquest món. I ja n’han passat molts, vull dir d’anys. Però Jesús, abans que res, era persona, i tenia sentiments. Gairebé als moments finals de la seva vida, va dir als seus deixebles més íntims que sentia l’ànima de tristot de mort. A l’última cena, pertorbat i entristit, va exclamar: ‘Vos ben assegureu que un de vosaltres me trairà’. Va sentir compassió davant la multitud de gent que passava gana i que havia anat a escoltar-lo; després va multiplicar els pans i va alimentar cinc mil persones. Jesús, davant allò que interpretà com la voluntat de Déu, també es va mostrar prudent, arriscat, tendre, exigent, pacient i, fins i tot, políticament incorrecte. Fou un home profundament vital, que valorà la vida en totes les seves dimensions, amb un humor i amb una simpatia que no volia dir prendre’s l’existència rient o rient-se dels altres⁴. De fet, una de les crítiques més fortes que rebé fou que tenia els peus posats en terra i que mai no va demanar als qui el seguïen que fessin el contrari. Se’l va considerar massa ‘terrenal’.

Però a banda d’aquestes peculiaritats i consideracions humanes, Jesucrist ha perdurat en el temps, sobretot, pels

3 Ibid., pp. 22-23.

4 Ibid., p. 323.

seus fets, acompanyats de paraules sàviament triades i aplicades que han perdurat al llarg dels segles. Va dir als seus deixebles que fossin 'astuts com les serps i innocents com els coloms' (Mateu 10, 17), en el sentit que ser 'astut' no vol dir ser mala persona, igualment que 'innocent' no vol dir ser beneït. Jesús es mostrà indefectiblement amic de les persones dèbils, defensà els pobres, els petits, els malalts, els ignorants, els senzills i els infants. Va acollir sense cap reserva els pecadors, i quan explicava paràboles sempre feia veure que la vida en si mateixa era el bé més valuós que tenim, per sobre de preocupacions ínfimes que corrompen l'ésser humà i que el converteixen en vanitós, superb... allunyant-lo de ser compassiu i benigne.

La història ha estat l'encarregada d'escampar l'ona expansiva de la figura de Crist, el Fill de Déu. El cristianisme ens guarda la seva memòria i ens dóna l'oportunitat de conservar el seu nom i la seva persona com el punt de partida i la referència primordial de la nostra existència.

El prevere i professor Armand Puig diu en el seu llibre *Jesús* que des del conjunt de la vida del nostre personatge 'emergeix la seva mort en creu com la pedra d'ensopec, com l'element més difícil de digerir. No és la mort, en darrer terme, una agressió injustificada i injusta? Calia que la salvació de la humanitat passàs per la mort de l'enviat de Déu? D'altra banda, per què un sofriment gairebé excessiu, com el suplici de la crucifixió, havia de culminar aquella vida, tant pel que fa a Déu, que el consentí, com pel que fa al mateix Jesús, que el va acceptar? Per què un innocent havia de morir com un culpable? Per què el Fill de Déu va acabar penjat en una creu acusat de ser un blasfem, amb un càstig que, segons la Llei jueva, era propi precisament dels maleïts de Déu? La resposta a aquestes preguntes no es troba al marge del dolor del món ni dels homes i les dones

que hi viuen, al marge del sofriment de tants innocents, amb els quals Jesús s'identifica i amb els quals comparteix la seva sort. La vida de Jesús reproduceix la vida de tots i cadascun del homes i les dones que han viscut i viuran en aquesta terra. La seva humanitat resulta coneguda, familiar, propera. Els seus sentiments no sobrevoien els sentiments humans, sinó que hi entren fins acomodar-se dins l'ànima. Per a Jesús, res d'humà no és estrany o foraster, tampoc no ho són la passió i la mort, el menyspreu i la injustícia⁵.

Amb la seva mort i amb la seva resurrecció, Jesús va voler que el seu missatge anàs més enllà de tot allò que havia explicat. El seu missatge principal fou –i encara ho és– que tot el que havia predicat viuria per sempre més. Que el món és complex, no en tenim cap dubte. Ho era abans, i ho és ara. Però que la clau de tot era i és l'amor, que pot amb tot. La violència només podrà ser vençuda per la compassió –va dir Jesús. I sobretot, pau, pau per a vosaltres, pau per a tothom, digué.

Allò que ha fet singular la vida de Jesús és que la seva història ha superat la història humana. La seva resurrecció, tal i com diu Armand Puig, 'comporta una victòria sobre la mort i una presència activa del ressuscitat al costat de Déu, d'un costat còsmic [...] La resurrecció de Jesús és l'inici d'una nova creació traspasada per la bellesa. El món futur ja ha començat a manifestar-se. Les aparicions del ressuscitat en són una primícia. No és impossible reproduir-les en àmbits i situacions complexos, fins i tot, quan sembla que no hi ha lloc per a l'esperança. La resurrecció de persones i pobles, de continents sencers, s'emmiralla en l'esclat de vida que surt del sepulcre de Jesús⁶.

5 Ibid., p. 631.

6 Ibid., p. 634.

Com haureu pogut observar, la vida, la mort, la resurrecció i el missatge de Jesucrist estan carregats d'emoivitat i de veritat. Però, dos mil anys després, la història també ens diu que no hem fet molt de cas a les petites i grans lliçons que Jesús ens va deixar com a llegat. El món d'avui en dia, el dels humans, està força malament. Basta agafar un diari i llegir notícies com que a l'Iraq moren 10 soldats nord-americans i 30 insurgents, a més de 35 milicians ferits; que l'etarra José Ignacio de Juana Chaos es troba en vaga de fam per la seva darrera condemna, però que, en qualsevol cas, ja havia complit 18 anys de presó per haver mort 25 persones; que a l'any 2006 moriren 70 dones a Espanya com a conseqüència de la violència masculista; que una multitud de persones peguen una pallissa als dos presumptes assassins de 17 nins i dones a Nova Delhi, a L'Índia; que un grup de terroristes mata 200 nins a una escola russa... i així fins a una inacabable llista de violents i violentats, de morts i més morts, d'ira, de ràbia, de tristesa i de crueltat. I tot això ho sabem gràcies o per mor dels mitjans de comunicació. Vivim en la societat de la informació. Estam més informats que mai. Segurament sabem què passa en el nostre entorn més proper, però també en el país més llunyà. Tant si són successos provocats pels humans, com si són desastres naturals, provocats, en molts de casos per l'home d'una forma indirecta, allà s'hi troba un periodista amb una càmera, un micròfon o un mòbil per contar-nos-ho. Això fa que, de ben segur, pensem o diguem: 'Com està el món d'avui dia. Cada vegada és pitjor'. Fins i tot, n'hi ha que diuen: 'Això fa cinquanta anys no passava. Vivíem més bé'... Però no vos enganyeu. Fa cinquanta o seixanta anys es vivia a l'Estat espanyol la repressió d'una dictadura. Després de tres anys d'una guerra entre germans i un nombre molt alt de morts, en els anys quaranta es va entrar en una època dictatorial, l'època anomenada fran-

quista que es dedicà, entre moltes altres coses, a carregar-se els últims vestigis d'una resistència republicana cada cop més dèbil i amb menys possibilitats per sobreviure. Foren anys de morts injustificades, de pors arrelades, d'aparent serenor i de complicitats religioses poc ortodoxes que contribuïren, amb poc seny, a generar una por que va fer acotar els caps dels més dèbils i tallar els caps dels més gallets o d'aquells que tenien uns arguments contraris als de la Dictadura. Uns i altres foren culpables, emperò d'una guerra, com moltes de les existents o de les que han existit, sense sentit ni justificació.

Sigui com sigui, amb aquesta petita ullada cap enrere vull dir-vos que el temps que visqueren els nostres pares i padrins no fou millor que el d'ara. Sempre tindrè present les paraules de l'historiador felanitxer, Francesc Riera, que em deia fa uns anys: 'Qui digui que a l'època d'En Franco es vivia millor que ara, menteix. Les dictadures mai no són bones. A molta gent li semblava viure millor, perquè vivia en la ignorància d'una història particular que es muntava el Règim al qual pertanyíem'.

Amb tot això vos vull dir que, fins i tot en la nostra història més recent, la dels darrers seixanta anys, els homes s'han caracteritzat per fer tot el contrari d'allò que predicava Jesús i que al principi de la crida vos he comentat.

Amb aquest panorama –i fet aquest petit parèntesi històric–, en l'actualitat, que és el temps que ens toca viure ara i que, en qualsevol cas, no l'hem de justificar amb el passat, podem dir, i no ens equivocarem, que els valors que ens mostren els Evangelis, fruit de les vivències i predicacions de Jesucrist, són l'antítesi del món actual, duit però a l'extrem. Vivim en la societat del benestar. Gràcies a Déu la majoria dels habitants d'aquesta terra no hem de patir

fam i tenim la major part de les nostres necessitats cobertes. I com a conseqüència de tot això, en el disseny actual de la nostra societat triomfa tot allò que és efímer, com ara: la riquesa, el poder, el prestigi, les aparences, la notorietat, etcètera. Els valors de sempre, els que predicava Jesús, sembla que estiguin amagats sota una pedra, tot esperant que qualche dia canviï el pensament humà actual i tornin a estar de moda. Els més joves, els que algun dia seran els nostres metges, professors, picapedrers, cuiners, polítics, periodistes... viuen envoltats per allò que és banal, que s'acaba i que no té transfons. Els més grans els fan creure, o almenys així ho veuen, que la vida és això, i que no cal esforçar-se per les coses, que no cal marcar-se objectius. Però és tot el contrari. Som nosaltres els qui ara podem marcar-los el camí, ja sigui des de les nostres professions, ja sigui des de les nostres llars, a través dels pares, dels germans i dels padrins. Tenim l'obligació moral i també real de fer-los entendre que la vida és un regal i per aquest motiu l'hem de cuidar. També els hem de dir que la vida és dura, i per això l'hem de lluitar. Hem de dir-los, a més a més, que, primer de tot, hem d'estimar les nostres vides, respectant-nos a nosaltres mateixos i, al mateix temps, respectant els nostres semblants. Jesús ja ens va deixar en el seu moment aquest missatge: 'Estim la meua vida com cap altra cosa'. Però ell va anar una més enllà i tot seguit va dir: 'Emperò estim més la dels altres que la meua'... Si vos hi fixau, tota una lliçó...

Un dels problemes que ens trobam en la vida actual és, a més de la falta de valors i d'il·lusions, la pèrdua de la fe. És cert que quan tornam grans ens plantejam moltes coses, fins i tot els referents més arrelats. Si a tot això hi ajuntam la mort d'algú que estimam, fins i tot més que a nosaltres mateixos, com per exemple un germà, un fill o

els pares, segurament les bases en què se sustenta la nostra fe tremolen i, en molts casos, fan figa. Sempre he sentit dir a mumare, arran de la mort, ara fa cinc anys, del meu estimat germà Javi, que res no hi ha que faci més mal com la pèrdua d'un fill, sobretot d'un fill modèlic en tots els sentits com era ell. En el meu cas, que fins aleshores sempre havia estat molt creient, varen passar per ull totes i cadascuna de les bigues en què descansava la meva fe. No podia suportar, de cap de les maneres, que en molt poc temps morís una persona tan important a la meva vida, tant jove, i que encara havia de fer tant de bé i complir tants de somnis personals en aquest món. Mumare, després de veure'm durant molts de mesos enfadat amb Déu, me va dir: 'A pesar de tot, jo mai no he perdut la fe'. I tenia raó.

La fe ha de ser important a les nostres vides per intentar explicar-la als altres i fer-los partícips d'allò que nosaltres tenim i sentim. Sempre recordaré les paraules de la meva padrina, Na Francisca *Tascona*, que me deia: 'Un dels moments més durs que vàrem viure el teu padrí i jo durant la nostra vida fou durant la Guerra Civil, en què fins i tot germans d'una mateixa família estaven enfrontats perquè un era republicà i l'altre nacional. En els instants en què vàrem veure que la nostra vida penjava d'un fil, ens afer-ràvem a la nostre fe, en la figura de Déu, que sempre ens transmetia el seu conhort i la seva serenor. Record que hi havia gent que deia obertament que no creia en Déu, o que no creia en res, i precisament en aquells moments tant difícils, s'agenollaven i amb les braços estirats imploraven que Déu els ajudàs'.

És curiós com tots, quan passam una situació delicada a les nostres vides, tenim la necessitat de trobar la fe perduda o de demanar clemència per tal de ser ajudats. En la societat actual, la fe viu els seus moments més baixos des del punt

de vista de la popularitat, a través d'una societat que cerca referents de benestar momentanis, però que, en el fons, té necessitat de trobar allò que li doni serenor, pau i, sobretot, allò que doni sentit a la vida terrenal que li ha tocat viure.

Per això, tal i com deia al principi del meu parlament, si Jesús tornàs a trepitjar aquest món, ho tindria una mica difícil per recompondre la societat actual. Segurament seria periodista i utilitzaria tots els mitjans de què disposem els qui ens dediquem en aquesta professió per fer arribar el seu missatge. I el missatge és inseparable del missatger. Jesús hauria de tornar explicar que Déu es fa present a través de les seves paraules i en els seus gestos, que són retxillers de llum enmig d'una tenebra freda i hostil, com possiblement és troba el món en l'actualitat. També utilitzaria les seves conegudes paràboles, aquelles metàfores que parlen del Regne, i que a través d'elles ens el comuniquen, ens el manifesten i ens el fan present. Com diu Armand Puig: 'L'activitat de Jesús, en conjunt, queda vinculada amb una convicció personal, comunicada sense defallença als qui l'escolten: allò que Déu ha començat, Déu mateix ho durà a terme'⁷. I tot això té a veure amb la paràbola del pagès que va sembrar una llavor que, a poc a poc, creixia. Mentre els dies passaven i el pagès feia la seva via, la llavor continuava cresquent sense deturar-se, i el camp s'anava omplint de brins, després d'espigues, i finalment de blat granat. Sense que el pagès se'n temés, va arribar un dia en què el gra va estar a punt i fou el moment de segar. I no és el mateix un camp acabat de sembrar que un camp que ja dona els seus fruits.

No repetiré el missatge de Jesús, perquè crec que tots, dos mil set anys després i a pesar de tot, el tenim ben present.

⁷ *Ibid.*, p. 339.

El meu missatge, però, és que hem de sembrar, que hem de continuar sembrant i que no hem de defallir. I ho hem de fer no només per nosaltres mateixos, sinó també pels qui ens vénen darrere. Tot allò que comença d'una manera insignificant, coneixerà un final magníficent.

La Setmana Santa és, sobretot, l'últim i el més important missatge que va sembrar Jesús. No cal esperar aquests dies de Passió per ser bàsicament bons cristians i dur endavant la paraula Déu. Tenim tot l'any per sembrar. Jo som dels qui pensen que la fe mou muntanyes, en tots els sentits de la metàfora. Qui sembra, recull. Posem tots el nostre particular gra d'arena. Entre tots de ben segur que aconseguirem viure en un món millor i més just. Seguríssim.

Autoritats, Confraria de Sant Agustí i confreres, germans, familiars i amics: Molts d'anys i moltes gràcies.

